

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Να βρείτε τις σύνθετες λέξεις των οποίων η σημασία σας δίνεται. Το α' συνθετικό όλων των λέξεων είναι κοινό.[λάθρα (επίρρημα) = κρυφά, χωρίς να γίνεται κανείς αντιληπτός]

1. παράνομο ψάρεμα: **λαθραλιεία**
3. παράνομη εισαγωγή ή εξαγωγή εμπορευμάτων: **λαθρεμπόριο**
4. αυτός που επιδίδεται στο εμπόριο απαγορευμένων ειδών: **λαθρέμπορος**
5. αυτός που κυνηγάει σε απαγορευμένη περιοχή: **λαθροκυνηγός – λαθροθήρας**
6. αυτός που επιβιβάζεται κρυφά σε μεταφορικό μέσο χωρίς να πληρώσει εισιτήριο: **λαθρεπιβάτης**
8. αυτός που μετακινείται και εγκαθίσταται σε χώρα άλλη από αυτή της καταγωγής του, χωρίς να έχει περάσει από τις νόμιμες διαδικασίες: **λαθρομετανάστης**

Βρείτε τις σύνθετες λέξεις των οποίων η σημασία σας δίνεται. (Όλες οι λέξεις έχουν α' συνθετικό τη λέξη : η ναυς, της νεώς= το πλοίο).

1. λιμάνι ή όρμος όπου επισκευάζονται πολεμικά πλοία: **ναύσταθμος**
2. κατασκευάζω σκάφος: **ναυπηγώ**
3. μάχη ανάμεσα σε δύο στόλους: **ναυμαχία**
4. ο ανώτατος βαθμός στην ιεραρχία του πολεμικού ναυτικού: **ναύαρχος**
5. ομάδα εμπορικών πλοίων που πλέουν μαζί: **νηοπομπή**
6. βύθιση ή προσάραξη και συντριβή ενός πλοίου: **ναυάγιο**
7. πλοίο που είναι επικεφαλής του πολεμικού στόλου: **ναυαρχίδα**

Να αποδώσετε τις ακόλουθες φράσεις με μία σύνθετη λέξη

- α. αυτός που έχει υποστεί ζημιές ή καταστροφές από σεισμό = **σεισμοπαθής**
αυτός που προκαλεί αντιπάθεια= **αντιπαθής**
αυτός που αλλοιώνεται ή καταστρέφεται εύκολα= **ευπαθής**
αυτός που δεν συγκινείται= **απαθής**

- β. η εγγραφή (μαθητή, φοιτητή κ.λπ.) σε άλλο εκπαιδευτικό ίδρυμα από αυτό στο οποίο ήταν εγγεγραμμένος αρχικώς = **μετεγγραφή**
η ένταξη αθλητή σε άλλον σύλλογο (ομάδα)= **μεταγραφή**
η καταγραφή σε ονομαστικούς και στατιστικούς καταλόγους των κατοίκων μιας χώρας= **απογραφή**

- γ. αυτός που μισεί όσους πιστεύουν σε διαφορετικές από αυτόν ιδέες : **μισαλλόδοξος**
αυτός που έχει τη ίδια πίστη με κάποιον άλλο= **ομόδοξος**
αυτός που δεν έχει ουσιαστικούς σκοπούς στη ζωή του= **κενόδοξος**
αυτός που περιβάλλεται από δόξα και φήμη: **ένδοξος**
αυτός που βλέπει μόνο τη δυσάρεστη όψη των πραγμάτων : **απαισιόδοξος**
αυτός που αγαπά πολύ τη δόξα και τα μεγαλεία: **φιλόδοξος**
αυτός που προσπάθησε ανεπιτυχώς να κάνει ή να γίνει κάτι: **επίδοξος**
αυτός που επιδιώκει ή υπερηφανεύεται για κάτι ασήμαντο: **ματαιόδοξος**

- δ. Το καθένα από τα δύο ίσα μέρη της χρονικής διάρκειας ενός αθλητικού αγώνα: **ημίχρονο**
Δυνατός πονοκέφαλος που εστιάζεται σε ένα μόνο μέρος του κεφαλιού: **ημικρανία**
αυτός που είναι μισοτελειωμένος : **ημιτελής**
Εργάσιμη ημέρα με μειωμένο ωράριο εργασίας και ολόκληρη αμοιβή.: **ημιαργία**
Με σχεδόν γλυκιά γεύση: **ημίγλυκο**

Να αποδώσεις με μια σύνθετη λέξη τις ακόλουθες φράσεις:

μεταβιβάζω (σε κάποιον) περιουσιακό μου στοιχείο = **κληροδοτώ** < κληρός + -δοτώ < δίδωμι
αποκτώ περιουσιακό στοιχείο που μου άφησε μετά το θάνατό του κάποιος συγγενής μου =
κληρονομώ

ο επικεφαλής των μουσικών: **αρχιμουσικός** επικεφαλής ομάδας μαγείρων: **αρχιμάγειρας**
αυτός που έχει το ίδιο κέντρο: **ομόκεντρος** . εκείνος που ασκεί την ίδια τέχνη: **ομότεχνος**

εκείνος που έχει το ίδιο όνομα: **ομώνυμος**

η επιδίωξη υψηλής βαθμολογίας: **βαθμοθηρία**

η αντίληψη να επιδιώκουμε ό,τι μας είναι χρήσιμο: **χρησιμοθηρία**

αυτός που στην αρχαιότητα ασχολούνταν επαγγελματικά με τη συγγραφή λόγων: **λογογράφος**

η θεραπεία διαταραχών του λόγου: **λογοθεραπεία**

η ιδιοποίηση ξένης πνευματικής δημιουργίας με ανήθικο, παράνομο τρόπο: **λογοκλοπή**

η απόδοση λογαριασμών για πράξεις και ενέργειες: **λογοδοσία**

λεκτικό παιχνίδι του προφορικού λόγου: **λογοπαίγνιο**

φιλονικία, καβγάς με λόγια: **λογομαχία**

η καλλιέργεια του έντεχνου λόγου/ η τέχνη του λόγου: **λογοτεχνία**

αυτός που δεν επιτρέπεται να τον μάθει κανείς , ο μυστικός = **απόρρητος**

η προέλευση, η αληθινή σημασία μιας λέξης = **ετυμολογία**

αυτός που δίνει αίμα = **αιμοδότης**

αυτός που είναι βαμμένος με αίμα = **αιματοβαμμένος**

η διαδικασία καθαρισμού αίματος = **αιμοκάθαρση**

αυτός που έχει καλό γούστο = **καλόγουστος, καλαίσθητος**

αυτός που κάνει ωραία γράμματα = **καλλιγράφος**

αυτός που έχει ωραία φωνή = **καλλίφωνος**

αυτός που δεν προσέρχεται να δικαστεί = **φυγόδικος**

αυτός που αποφεύγει τον κόπο = **φυγόπονος**

αυτός που δεν μπορούμε να τον αποφύγουμε = **αναπόφευκτος**

περνά όλο τον χειμώνα μου κάπου: **ξεχειμωνιάζω**

περίοδος ξηρασίας, έλλειψη βροχής: **ανομβρία, αναβροχιά**

τα δένδρα που δε χάνουν το φύλλωμά τους: **αιθαλή**

αυτός που κινείται αδιάκοπα, πάντοτε: **αικίνητος**

Να αποδώσετε με μία σύνθετη λέξη (με α' συνθετικό το ρ. κοσμώ) τη σημασία των παρακάτω φράσεων:

η συνολική άποψη ενός ανθρώπου για τη ζωή = **κοσμοθεωρία**

γεγονός μεγάλης ιστορικής σημασίας = **κοσμοϊστορικό**

αυτός που είναι πολυταξιδεμένος = **κοσμογυρισμένος**

η συγκέντρωση πλήθους ανθρώπων = **κοσμοπλημμύρα, κοσμοσυρροή**

αυτός που ζει ασκητικά χωρίς να είναι μοναχός = **κοσμοκαλόγερος**

αυτός που κυβερνά τον κόσμο = **κοσμοκράτορας**

Να σχηματίσετε σύνθετες λέξεις με α' συνθετικό το επίρρημα εν ή το μόριο δυσ- που να αποδίδουν τις παρακάτω φράσεις:

αυτός που είναι δύσκολο να επιλυθεί: **δυσεπίλυτος**

αυτός που ηχεί ευχάριστα: **εύηχος**

αυτός που πείθεται δύσκολα: **δύσπιστος**

αυτός που κινείται με δυσκολία, ο αργός: **δυσκίνητος**

αυτός που προμηγνύει δυσάρεστη έκβαση, συμφορά: **δυσοίωνος**